

*Corresponding author:

ABBAS MUTALIB GASIMUniversity: Baghdad University
College: College of Languages**Keywords:**non-literal dictionary
equivalents, translation, the
Noble Qur'an, Hebrew
language**ARTICLE INFO****Article history:**

Received 8 Dec 2022

Accepted 25 Dec 2022

Available online 1 Jan 2023

The effect of using Nonliteral lexical equivalents in Translating Quranic verses into Hebrew

ABSTRACT

The study considers translation theory as a framework through which many translations of the meaning of the Holy Qur'an were evaluated analytically. The study also presents Quranic cognitive models as a framework or a general theoretical model in order to better understand the Quranic discourse. The study also examines the effect of rhetoric on the degree of equivalence in translating the meaning of the Holy Quran. The detailed model details of the problems of translation of the Qur'an and the evaluation of several selected translations of the meaning of the Qur'an are then discussed. The study provides evidence that translating the meaning of the Qur'an constitutes a major area of difficulty for translators and interpreters. I also reached a conclusion that proves the failure of the concept of equivalence, as the researcher reviews the translation of some selected Qur'anic words that have no exact lexical equivalent, but rather "non-literal lexical equivalent" in the Hebrew language. For Muslims, the Holy Qur'an is the word of God and contains worship and instructions full of morphological and figurative methods that represent the forms of speech.

© 2023 LARK, College of Art, Wasit University

DOI: <https://doi.org/10.31185/>

أثر استخدام المكافئات المعجمية غير الحرفية في ترجمة الآيات القرآنية إلى اللغة العبرية

مدرس. عباس مطلب جاسم / جامعة بغداد / كلية اللغات

الخلاصة:

تنظر الدراسة في نظرية الترجمة كإطار تم من خلاله تقييم العديد من الترجمات لمعنى القرآن الكريم بشكل تحليلي. كما تطرح الدراسة نماذجاً معرفية قرآنية كإطار أو نموذج نظري عام بغرض فهم الخطاب القرآني بشكل أفضل. كما تبحث الدراسة في تأثير علم البلاغة على درجة التكافؤ في ترجمة معنى القرآن الكريم. ثم تمت مناقشة التفاصيل النموذجية المفصلة لمشاكل ترجمة القرآن وتقييم العديد من الترجمات المختارة لمعنى القرآن. تقدم الدراسة أدلة على أن ترجمة معنى القرآن تشكل مجالاً رئيسياً من الصعوبات للمترجمين، والمترجمين الفوريين. كما توصلت إلى استنتاج يثبت فشل مفهوم التكافؤ حيث يستعرض الباحث ترجمة بعض الألفاظ القرآنية المختارة

التي ليس لها مكافئ معجمي دقيق بل "مكافئ معجمي غير حرفي" في اللغة العبرية. فالقرآن الكريم بالنسبة للمسلمين، هو كلام الله ويحتوي على العبادات والتعليمات المليئة بالأساليب الصرفية والمجازية التي تمثل أشكال الكلام، وهي غنية بتلك الالفاظ مما تعد بحد ذاتها عقبة أمام ترجمة القرآن إلى اللغة العبرية.

مفتاح الكلمات: ترجمة، القرآن الكريم، لغة عبرية، المكافآت القاموسية غير الحرفية

ההשפעה של שימוש במקבילות מילוניות לא מילוליות בתרגום

פסוקי קוראן לעברית

מבוא

שפת הקוראן, והדיאלקטים בפרט, נתפסת לרוב כבעיית תרגום שעלולה להיות כרוכה בפעולות שונות שיש להתגבר עליהן, וכתוצאה מכך לשינוי או לאובדן האפקט המיועד של המקור. הסיבה לכך היא שהדיאלקט הוא ביטוי שלא ניתן להבינו מילולית. גם אם אדם יודע את משמעות כל המילים ומבין את הכללים, המשמעות הכללית של הניב עלולה להיות לא ברורה. לעתים קרובות המתרגם מתמודד עם קשיים שונים, בפרט, למצוא את השוויון הקרוב ביותר בשפת היעד. (Baker, 2004.p32)

הבעיה העיקרית בשימוש במקבילות מילוניות, לא מילוליות בתרגום פסוקי קוראן לעברית, היא שלא ניתן לתרגם אותם בעל פה. יש להתייחס אליהם כאל יחידות בודדות כדי לתרגם בהצלחה. המשמעות היא שעל המתרגם להיות בעל ידע בשפת המקור בשפת היעד על מנת שיוכל להעביר את המסר המתאים. עם זאת, לא יכולה להיות עקביות כוללת ביניהם. כמה מושגים שאתה מכיר בשפה אחת אינם מוכרים לאחרת. אבל גם אם שתי השפות את המושגים הללו, שתי השפות בדרך כלל מבטאות אותם בצורה שונה לחלוטין. הסיבה לכך היא שהדרך שבה שפה בוחרת להביע משמעויות שונות, או לא, היא בלתי צפויה, ולעתים רחוקות היא קשורה לדרך שבה שפה אחרת בוחרת להביע את אותן משמעויות. איפה אפשר לתרגם תוכן שטחי, אבל לא סמנטיקה עמוקה. זאת בשל הימצאות חלק ממקורי המונחים משפתם או מרמזיהם, בין אם בערבית או בשפות אחרות. (Baker, 2011.p69) למשל תרגום את אמצעים ספרותיים מטפוריים, פרזת מחרזת, כינוי, אירוניה, חזרה, פוליסמיה, מטונימיה, דימוי, נרדפות, ושוה-צורה.

מטרת המחקר

בהתבסס על השאלה לעיל, מחקר זה נועד:

1. זהה את האסטרטגיה שבה משתמש המתרגם כדי לתרגם אי-שוויון של ביטוי אידיומטי בתרגום של כמה מילים בקוראן לעברית

2. לדעת כיצד שיטת התרגום מיושמת על ידי המתרגם כדי לתרגם אי-שוויון של כמה מילים בקוראן לעברית

משמעות המחקר:

החוקר מקווה שמחקר זה יקדם את הידע והיכולת של החוקר עצמו ושל הקוראים בתחום המקבילות מילוניות לא מילוליות, במיוחד בתרגום וגווניו בעת תרגום טקסט.

מעשית, מחקר זה צפוי לעזור למתרגם לקבל הבנה טובה יותר בתרגום מקבילות מילוניות לא מילוליות

שאלות המחקר

על פי ההסבר לעיל, שאלות המחקר הנדונות באופן אינטנסיבי על ידי החוקר הן כדלקמן:

1. באיזו אסטרטגיה משתמש המתרגם כדי לתרגם פסוקי קוראן לעברית?

2. כיצד מיושמת שיטת התרגום על ידי המתרגם כדי לתרגם פסוקי קוראן לעברית?

שיטות תרגום לא מילוליות

שיטת התרגום מתייחסת לדרך בה אנו משתמשים כדי להעביר את המשמעות משפת המקור לשפת היעד. הסיווג העיקרי והעיקרי של שיטות התרגום יכול להיות:

(i) ידני

(ii) או (א) מילולי ו- (ב) חופשי.

עם זאת, במילותיו של (Newmark, 1988, p45), אנו מתרגמים באופן מילולי או חופשי. לְמִשָּׁל :

תרגום הוא פעולה הדדית בין-לשונית המעורבת. המרכיבים התרבותיים, הדתיים, הפוליטיים וכו' של השפה. בתרגום, אנחנו לא רק מתרגמים מילה, צליל, סגנון או דקדוק אלא משמעות. משמעות יכולה להיות מוגדרת כסידור מסוקס או תוצר של אלמנטים לשוניים שונים כמו אוצר מילים, דקדוק, סגנון, פונולוגיה ושימוש. בדרך כלל, כל דבר שאינו רלוונטי למשמעות אינו נחשב כתרגום, אך לעיתים, ייתכן שיש לנו חריג כלשהו שבו צלילים חשובים יותר ממשמעויות, למשל, שירה. ניתן להגדיר משמעות ממילה בודדת או מקבוצת מילים כך שניתן יהיה להבין משהו באופן עצמאי. לפיכך, מילה היא הקטנה ביותר ומשפט הוא יחידת המשמעות הגדולה ביותר. יש להתייחס לתרגום כפעולה של תקשורת הנשלטת על ידי שיקול של מובנות וקריאות, במקום מעשה של מרשם המבוסס על דעות דוגמטיות ומיושנות לגבי נכונות.

אזי, תרגום הוא החלפת המשמעות של טקסט בשפת המקור באמצעות טקסט שווה ערך בשפת היעד
Rabin, C. (1958,81)

תרגום מילולי כרוך בהעברת משמעות מצינת של מילים, ביטויים ומשפטים בטקסט משפה אחת לאחרת. לכן, תרגום מילולי פועל כאשר יש התאמה בין שתי השפות מבחינת סמנטיקה ומבנה. התרגום המילולי הוא מנהג רעי, במיוחד בין שפות של מקורות רחוקים. יש לציין, תרגום מילולי לעיתים קרובות מדשדש, במיוחד במקרה של יחידות מרובות מילים כמו צרופי נסבות וניבים. אבל תרגום מילולי עשוי לפעמים לעבוד במקרה של יחידות מרובות מילים שניתן להמחיש.

ניתן ליישם שיטה זו בשלוש דרכים שונות: תרגום מילה למילה, תרגום מילולי אחד לאחד ותרגום מילולי של משמעות. כמו כן, הועדף בסיס אחד לאחד של החלפה מילולית. כאן, שטף עבור קוראי היעד חשובה יותר מאשר נאמנות.

א) תרגום מילה למילה: תרגום מילה למילה הוא הדרך להעברת משמעות של כל מילה ומילה בשפת המקור לשפת היעד עם המילים המקבילות לה. משמעות הדבר היא לתרגם מילים בודדות. זו שיטה קצת מסוכנת מכיוון שהיא עלולה להרגיז את המשמעות. לכן, זה לא מוכר כתרגול תרגום בוגר מכיוון שהוא לא לוקח בחשבון אי התאמה מבנית כמו הבדלים בסדר מילים, שינוי וכו' בין שפות. הוא מתעלם ביסודיות משפת היעד ומההקשר. כאן, כל מילה או פריט מתורגמים ל-TL עם משמעות מקבילה ודומה, Clifford, E. (2001,p89)

ב) תרגום מילולי אחד לאחד: זוהי צורת תרגום רחבה יותר. בשיטה זו, אנו רואים את משמעויות הקולוקציה ומתרגמים כל מילה או ביטוי SL למילה או ביטוי זהים ב-TL עם אותו מספר, מחלקה דקדוקית וסוג שפה. כלומר, שם עצם מתורגם לשם עצם, שם תואר לשם תואר וכן הלאה וכן הלאה. באותו אופן, יש לתרגם ניב לניב, קולוקציה לקולוקציה, פתגם לפתגם, מטאפורה למטאפורה וכו'.

תרגום מילולי של משמעות: זהו תרגום של משמעות באופן הדוק, מדויק ומלא ככל האפשר. זו הסיבה שלפעמים זה נקרא קרוב, או תרגום ישיר. זה לוקח בחשבון את הדקדוק וסדר המילים של TL. גם שימושים מטפוריים ומיוחדים בשפה מובאים TL. שיטה זו מעבירה משמעויות שונות בטקסטים שונים, בהקשרים ובשילוב עם מילים אחרות. שיטה זו יכולה להיות מקובלת ביותר בקרב תרגומים מילוליים.

Landers, Clifford, E. (2001,92)

זוהי הפעולה של עיבוד הניסוח, המבנה והדקדוק של מסמך מקור לתרגום בצורה קרובה ככל האפשר. כאן, שטף אינו חשוב כמו נאמנות. זה נעשה לעתים קרובות עבור סטודנטים ומלומדים שיש להם ידע בשפה שהם קוראים. שיטה זו נחשבת לטובה יותר מהקודמת, התרגום המילולי. שיטה חופשית פירושה לתרגם ללא כל אילוצים. תרגום חופשי הוא תרגום המשחזר את המשמעות הכללית של הטקסט המקורי. הוא עשוי לעקוב מקרוב אחר הצורה או הארגון של המקור או לא. זה קשור לתרגום הרוח, או המסר, לא האות או הצורה של הטקסט. זה לא מתרגם כל מילה ומילה בטקסט. המתרגם יכול לתרגם את הדרך בה הוא מבין. זה נוח גם למתרגם וגם לאדם שקורא אותו. באשר לתרגום חופשי, זוהי שיטת תרגום נוספת לפיה טקסט ספרותי של SL מועבר ל-TL על ידי שחזור העניין ללא האופן, או התוכן ללא הטופס. אז, בדרך כלל מדובר בפרפרזה שהיא הרבה יותר ארוכה מהמקור ושוב ושוב מלהיבה ויומרנית. Pickthall, M. (1997,p33)

השיטות הנפוצות של תרגום חופשי יכולות להיות מסווגות כתרגום מסגל, תרגום משמעותי, תרגום ניבי, תרגום תקשורתי, תרגום פרגמטי, תרגום נאמן, תרגום יצירתי, תרגום קוגניטיבי, תרגום מידע, תרגום סגנוני, תרגום מדעי.

שקילות

בכל תהליך התרגום, שקילות היא מושג המפתח לכל שפה. מושג השקילות מוצג כפרמטר מרכזי של תקשורת אנושית. יש לציין שמושג השקילות מתייחס למובן הרגיל של הפועל שאנו מתרגמים. לכן אנחנו מתבקשים לעתים קרובות לתרגם את הרגשות שלנו למילים ואת המילים שלנו למעשים וכו'. באופן כללי, אנחנו יכולים לדבר על סוגים של שוויון ערך כרשמי, תפקידי ואידיאציוני. ראשית, שקילות 'רשמית' מבקשת ללכוד את צורת הביטוי SL. כאן, הצורה מתייחסת לדימוי המופעל בביטוי SL כפי שניתן להמחיש על ידי הביטוי הניבי הערבי המסומן בקו תחתון והמקבילה הרשמית העברית המודגשת שלו.

מקבילות:

שני סעיפים או משפטים עשויים להיות בעלי אותו מבנים ולכן הם מקבילים. סגנון מקבילות כזה אינו תמיד קל לתרגום, וייתכן שיש לו בעיות בערבית ובעברית.

בעיות שימוש: השימוש מסכם נושאים שונים של שפה כמו תרבות, דת, חברתי, גיאוגרפי, פוליטי וכדומה. דוגמאות שעשויות להדגים קירוב הן כל כך הרבה פריטים שעשויים להשתייך לרמות לשוניות שונות. נושאים אלה הם גורמים נהדרים לתרגום.

להלן מבט כללי על ההשפעות והקשיים סגנוניים ולשוניים הנתקל בהם מתרגמי הקוראן הקדוש לעברית.

Pickthall, M. (1997,p42)

קשיים לשוניים

א- בעיות מילוניות

הבעיה העיקרית שבה נתקל מתרגם הקוראן היא הקושי בעיבוד כמה מקבילות מילוניות. למונחים אלה אין מקבילה ישירה בעברית, מה שמחייב את המתרגם להעביר אותם באופן תקשורתי. להלן כמה דוגמאות למונחי הקוראן הקדוש: על מנת לקבל הבנה מעמיקה יותר של המחקר, מחקר זה יתמקד רק בתרגום מקבילות מילוניות לא מילוליות, ובאיזו שיטה בה משתמש המתרגם כדי להתמודד איתם. התרגומים לעברית של מונחים אלה נותנים רק משמעויות משוערות. הם אינם מעבירים את מלוא ההיקף הסמנטי והדתי של מונחי הקוראן. (Nida, 1982,p20)

ניתן לסווג פריטים מילוניים דתיים לשלוש קטגוריות בהקשר האסלאמי:

(1)-מונחים אסלאמיים שאינם מוכרים לחלוטין למתרגם ההדיוט, מכיוון שהם משמשים רק בהקשרים אסלאמיים:

(2)-מונחים איסלאמיים המוכרים למתרגם ההדיוט מכיוון שהם משמשים רק בהקשרים לא-אסלאמיים, אבל שנראים כאילו הם נמצאים בשימוש באיזשהו אופן מיוחד מבחינה איסלמית ב-ST.

(3)-מונחים אסלאמיים המוכרים למתרגם, מכיוון שהם משמשים גם בהקשרים לא דתיים, אך אינם נראים בעליל כאילו הם נמצאים בשימוש בדרך כלשהי המומחית מבחינה אסלאמית ב

ניתן למיין בקלות את הבעיות המילוניות על ידי חיפוש במילונים מיוחדים או הפניות, אך מתרגמים עשויים להתעלם מהסוג 3 מכיוון שהן מתרחשות גם בשיח שאינו אסלאמי.

בעיות תרבותיים: אנתרופולוגים מציעים שהשפה קשורה לתרבות. אז, ביטוי ספציפי לתרבות ואילו לא מקובלת מבחינה תרבותית או חברתית בערבית, אם כי עשויה להיות לה אותה משמעות. באופן דומה, 'ערב טוב' אינו נכון בעברית כברכת פרידה בלילה.

ב. בעיות תחביריות

ההבדלים הרבים בין ערבית לאנגלית גורמים לבעיות תחביריות שונות בעת תרגום הקוראן הקדוש לעברית. זמן הוא בעיה תחבירית ברורה שמתרגמים נתקלים בה בדרך כלל בתרגום הקוראן הקדוש. טנס פירושו "המימוש הדקדוקי של המיקום בזמן" וכיצד ניתן לבטא מיקום בזמן בשפה בתרגום הקוראן הקדוש, צורת הזמן והפועל צריכים להיות מונחים על ידי ההקשר הכולל ועל ידי שיקולים סגנוניים.

גם כן בקוראן, יש מעבר מזמן עבר לזמן הלא מושלם כדי להשיג אפקט, שעלול להציב כמה בעיות בתרגום. לדוגמה,

(إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا) (سورة الاحزاب الآية 10) سورة 33

1- (י) בבוא עליכם אויביכם ממעל וממטה לכם ויחשכו מראיכם, ולבותיכם עלו עד גרוניכם .
2- יִבּוֹאוּ עֲלֵיכֶם מִמַּעַל לָכֶם וּמִלְמַטָּה מִכֶּם , וּתִנְשָׂאנָה הָעֵינַיִם , וַיִּגִּיעוּ הַלְכָבוֹת עַד הַגְּרוֹן , וַתִּחְשְׁבוּ עַל אֱלֹהִים מִחְשְׁבוֹת:

3- הם עטו עליכם ממעל לכם ומתחת לכם אז טחו העיניים מראות והלכבות הנקו את הגרון וחשבתם מחשבות על אלה.

הפעלים (جاؤوكم) "מגיע נגדך", (زاغت) "צמחה פרא" וبلغت "הגיע" הם בלשון עבר, השינוי הזה נועד להעלות באוב פעולה חשובה בנפש כאילו היא מתרחשת בטינה. זמנים, בערבית או בקוראן הקדוש, אינם ניתנים להעברת מילולית. במקרים מסוימים, הם צריכים לעבור כדי להעביר את המשמעות המיועדת לקהל היעד.. (Munday.2008,p72)

ג. בעיות סמנטיות

מתרגמים נתקלים בבעיות סמנטיות רבות כאשר הם מתרגמים את הקוראן הקדוש לעברית. בחלק זה ייסקרו כמה מהמאפיינים הסמנטיים המעוררים קושי סמנטי בתרגום הקוראן

ד. מטאפורה

מטאפורה היא כמילה או ביטוי המשמשים לתיאור משהו אחר, באופן שונה מהשימוש הרגיל בו, על מנת להראות שלשני הדברים יש אותן תכונות וכדי להפוך את התיאור לעוצמתי יותר", השימוש במטאפורה בקוראן, יחד עם שימושים רטוריים אחרים, הוא מאפיין של הטקסט בקוראן. לכן, אסור למתרגמים להתעלם מהשימוש בו כאשר מנסים לתרגם את הטקסט הקוראני. שקול את הדוגמה הזו:

(وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ رَوْحٍ بَهِيحٍ) (سورة الحج الآية 5)

1-...) גם תראה את הארץ יבשה, אך בהמטירנו עליה מים תחליף כח ותרבה לעשות פרי לכל מין רקנדורף

2- וְרَأَيْتَ أֶתِ ٱلْأَرْضَ ٱلْعَاقِبَةَ, וְهِيَ فِي نَوْرِيذٍ ٱلْعَلِيَّةِ ٱلْمِيمِ, ٱتَعَوَّرَ ٱلرَّبَّ ٱتָةً وَٱلْعَاقِبَةَ ٱلْمِيمِ ٱلْمِيمِ ٱلْمِيمِ: ריבלין

3- הנה לעיניך אדמה חרבה: אך נוריד עליהם מים, ומיד תזוע ותרום ותצמיח כל מין נאה רובין רעד כדור הארץ לאחר שקט ארוך מושווה לחיה שנרגעת לאחר תנועה. כאן, האל הכול יכול שואל כמה מאפיינים מחיה כדי לתאר מה קורה לכדור הארץ לאחר שיורד גשם. במקרה זה, התרגום המילולי אינו יכול להעביר לקהל את המשמעות המדויקת של הפסוק. כדי להראות כיצד כדור הארץ (ערבל ומתנפח) את התכונות הללו עבור בעלי חיים, עלינו להשתמש בתרגום תקשורתי או (ביאור חופשי) כדי להעביר את המשמעות המיועדת, את התכונות ואת ההקשר של הפסוק. להלן דוגמה נוספת: (Pym, 2018, p62)

(اقتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ) (سورة يوسف الآية 9)

1 ט) הרגו את יוסף או הביאוהו אל ארץ רחוקה! אז ייטיבו פני אביכם לכם מתמול שלשם, ותהיו אחרי כן גוי מצליח רקנדורף

2- ט הרגו את יוסף או גרשוהו לארץ) רחוקה, ישא אביכם לכם לבדכם פניו, והייתם אחרי כן אנשים עושי-הישר: ריבלין

3- הרגו את יוסף או השליכוהו אי-שם בארץ, למען יסב אביכם את פניו אליכם לבדכם. תצלה דרככם. רובין

התרגום המילולי של ביטוי מטאפורי, (يَخْلُ لَكُمْ), לגמרי מחוץ הקשר לכן, הנמען עשוי שלא להבין את התרגום המילולי (ייתכן שפניו של אביך יהיו חופשי עבורך). הביטוי המטפורי בפסוק הנ"ל אומר שתשומת הלב והטיפול של יעקב הנביא יועברו לבניו לאחר הריגת יוסף, שזכה לטיפול רב יותר מאביו. כדי להתמודד עם הבעיה של תרגום מטאפורה מהקוראן הקדושי המתרגמים מפרשים את המטאפורות דרך הסברה או ביאור חופשי כדי להפוך אותו למקיף יותר עבור קהל היעד

שמות נרדפת

ניומרק מצייין כי שמוש בנרדפת מתרחשת "כאשר שמו של אובייקט מועבר לתפוס את מקומו של משהו אחר שאליו הוא משויך". החלפה זו מותנית בקיומו של קשר רציפות בין המילולי ומשמעויות ציוריים או סמליים, וקיומו של רמז מרומז המצביע כי המשמעות המילולית אינה מיועדת. שמוש בנרדפת בקוראן הקדוש אינה תחליף חסר תועלת מכיוון שהיא בדרך כלל משרתת מטרה. ראה דוגמה זו של שמוש בנרדפת מן הקוראן הקדוש:

(وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا.) سورة الانعام الآية 6

1"ונמטר עליהם גשם לרב." רקנדורף

2"וּנְשַׁלַח אֶת הַשָּׁמַיִם לְהַגִּיף עֲלֵיהֶם גֶּשֶׁם נְדָבוֹת" ריבלין

3"ואשר שלחנו להם גשמי ברכה מן השמים, זורמים למרגלותיהם" רובין

בפסוק זה, המילה *السَّمَاء* משמש כדי להתייחס מיועד כלומר "גשם", אשר משמש ציון מהכובד של גשם. רקנדורף תרגם את הפסוק הזה באופן הבא:

ונמטר עליהם גשם לרב" במצב מאומץ תרגום מילולי להעביר את הפסוק, אבל הוא לא הצליח לבטא את ביטוי שמוש בנרדפת (*وَأَرْسَلْنَا السَّمَاء*) אשר לא אומר (עדן ושחרר) במקום זאת, זה אומר, "שלחנו או שפכו עליהם גשם כבד".

בוחר את הדרכים לתרגום שמוש בנרדפת בפסוקי קוראן הקדוש. מצאה כי השיטה הטובה ביותר לתרגום שמוש בנרדפת ב פסוקי הקוראן ברוב המקרים היא תרגום מילולי. עם זאת, התרגום עדיין תלוי בסוג של שמוש בנרדפת ואת סוג של רמז.

ה . השמטה

ההשמטה מציינת כי חלקים מסוימים ניתן להבין או מן טקסט מסביב או אותו מצב. בתרגום של הקוראן הקדוש, בגלל האופן שבו עברית משתמשת בהשמטה, לפעמים יש צורך להוסיף את המילים שנשמט (אשר מופיעים בדרך כלל בין סוגריים) כדי להשלים משפט בתרגום.. (Ervin, 1952.p33).

לשפת הקוראן יש דוגמאות רבות של חתיכות. לדוגמה,

(وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي أَنَا فِيهَا وَالْعَيْرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ) سورة يوسف آية 82

1(פב) "שאל נא את העיר אשר היינו בה ואת האורחה אשר באנו אתה, ותראה כי כנים דברינו." רקנדורף

2- פב "שאל נא את העיר אשר היינו בה ואת האורחה אשר באנו בה. וְאַכַּן אָמַת נְדַבְרָ: ריבלין

3- פב "שאל את אנשי העיר אשר היינו בה ואת אנשי השיירה אשר באנו בה, ותיווכח לדעת כי אמת בפינו" רובין

פוליסמיה

בפסוק זה, יש השמטה או חסור של המילה (אנשים). ניתן ליצור את המשפט השלם وَاسْأَلِ اهل الْفَرْيَةَ , אך המילה אנשים נשמטת, מכיוון שהשמטתה לא תשפיע או תשנה את משמעות הפסוק. עם זאת, בעברייית, נחזר את המילה שנשמטה, כדי להבין את המשמעות העמוקה של הפסוק. תרגום מילולי או תרגום מילה למילה אינו ישים כאן.

(وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ) (سورة الانعام آية 7)

(ז) "הם אומרים: אם לא ישלח אלינו מלאך, לא נאמין; גם אם שלחנו אליהם מלאך, כן הדבר, לא ישובו מדרכם.." רקנדורף

7 "אילו היינו מורידים אליך ממרומים ספר כתוב על גבי מגילה, והיו ממששים אותה בידיהם, גם אז היו הכופרים אומרים, אלה כשפים בעליל" רובין

תרגמו את הביטוי "الَّذِينَ كَفَرُوا" ל" לא נאמין " רקנדורף " فَكَشَوْا بِأَعْيُنِهِمْ فَبَوَّأَهُمْ لِيَبْهَتُوا (ריבלין, עם זאת, רובין תרגם אותו כ"כופרים". נראה שהתרגומים של " רקנדורף " ו ריבלין אינם נאמנים מבין התרגומים לטקסט המקור, ביטוי טקסט המקור הוא משפט יחסי, עם הפועל שלו בזמן עבר. עם זאת, בחרו להבדיל את זה בפעל אחר "אמן" רקנדורף ", בעוד ש "ריבלין " הבדיל אותו בפעל " هَكَذَا ", שעלול לכאורה להפר את הנאמנות לטקסט. עם זאת, אני חושב שזה פוגע הרבה בטקסט המקור מכיוון שטקסט המטרה לא הצליח להשיג נאמנות בהעברת המשמעות הבסיסית. טקסט המקור מתייחס לביטוי כופרים, לאורך הדורות, שכן חוקרים מוסלמים מניחים שיש לתפוס את פסוקי הקוראן באוניברסליות שלהם ולא בפסוקים שלהם) Margaret (2008,p62)

(وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ) (سورة يوسف آية 45)

(מה) ויאמר האיש אשר יצא מן המשמר: כי זכר את יוסף אחרי עת ימים שלחוני, ואגיד לכם את פתרונו! רקנדורף

"מה ויאמר האחד ממשגיחיהם אשר נצל, ויזכר אחרי זמן רב": אני אגיד פשרו. שלחו נא אותי: " ריבלין "האחד מן השניים אשר נצל נזכר (ביוסף) כעבור כל אותוב הזמן, ואמר ,אני אודיע לכם את פשרו שלחוני ואלך". רובין

(بَعْدَ أُمَّةٍ) אחרי ששכחו, אחדים הזכירו שהערבים אומרים: (أمة الرجل يأمة أمهًا) (ابن منظور), (لسان العرب). עם זאת, במקרים מסוימים, המילה أُمَّة מתייחס למנהיג העם המלמד או מנחה את המאמינים לנתיב הנכון בדתם ובחיים, כמו בסרה אל-נהל:

(إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ) سورة النحل آية 120

1- קכ אברהם איש תמים, דבק באלהיו ומאמין היה; לא עבד אלהי נכר. רקנדורף
 2- אֶכֶן הָיָה אֲבְרָהָם מְשֻׁל , נִכְנַע (הָיָה לְאֱלֹהִים) חֲנִיף "וְלֹא הָיָה מִן הַמְשַׁתְּפִים (לְאֱלֹהִים) : ריבלין
 3- אברהם היה אומה לעצמו, דבק באדיקות באללה, חניף, ולא היה במשתפים. רובין
 אברהם היה אומה צייתנית לאלוהים, אדם בעל אמונה טהורה וללא עובד אליילים). התרגום הוא, לגמרי מחוץ להקשר ומשמעות. מכיוון שהמילה (أمة - ummah) מתייחסת לאדם המחונך בכללי האסלאם ומי שמלמד את הכללים הללו לעם, היא אינה מתייחסת ל(לאום). במשמעויות פוליסמיות אחרות, המילה מתייחסת לדת שחלק מהאנשים עוקבים אחריה

כאן, המתרגמים לא השלימו את המשמעויות הכלולות בפסוקים, אלא העבירו אותן לנמען במשמעויות אחרות. במיוחד כשהמשמעויות מגיעות לרמות רטוריות שקשה לבטא בעברית (Margaret (2008,p102

(ولا تمش في الأرض مرحاً إنك لن تخرق الأرض ولن تبلغ الجبال) سورة الاسراء 17 آية 37

ואל תלך הלוך וטפוף בארץ, כי אין לאל ידך לבקע את הארץ או להגיע עד ראשי ההרים". רקנדורף

"וְאֵל תִּתְהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ בְּגָאוֹה , כִּי לֹא תוּכַל לְפַלֵּס אֶת הָאָרֶץ וְלֹא תִגְבֶּה בְּקוֹמָה עַד הָרִים"

ריבלין

37 "אל תעלוץ על פני הארץ; הן לא תוכל לבקע את הארץ, ולא תגבה קומתך כהרים"

רובין

וטפוף, בגאווה, תעלוץ לעומת مرحاً

(ولا تصعر خدك للناس ولا تمش في الأرض مرحاً) سورة لقمان 31 آية 18

("אל תפן את ערפך אל בני האדם ואל תתגאה בארץ, כי לא אוהב אל את הגאים ואת גבהי לבב!"

רקנדורף

יז "וְאֵל תִּפֵּן עַרְפְּךָ לְאֲנָשִׁים , וְאֵל תִּתְהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ בְּגָאוֹה , כִּי לֹא יֵאָהֵב אֱלֹהִים כָּל יָהִיר וּמִתְהַלְלֵל" ריבלין

"אל תבזז לבריות ואל תעלוץ בחוצות אללה אינו אוהב את היהירים והרברבנים" רובין

"תפן, תבזז, " לעומת تصعر "ערפך, ערף. המלה נשמטת" לעומת خدك.

"בני האדם, לְאֶנְשִׁים, לבריות" לעומת ללנאס

"תתגאה, בְּגִאָהָה, תעלוך", לעומת מרחה

נראה כי המתרגמים במקרה זה לא מצאו מקבילה לשונית לביטויים כגון הם התעלמו ולא כללו אותו בתרגום, ולא הביאו בתרגומם בחשבון את העברת תמרורי העצירה הנחוצים, כלומר שהמשמעות מלאה בעמידה, גם לא את תמרורי העצירה המותרים, שמשמעם מותר לעצור, וגם לא את תמרורי האיסור. הקדש, כלומר המשמעות נכונה רק על ידי החיבור והמשכה. והם סיימו את הפסקאות המתורגמות בלי להשלים את הפסוק ובכך בלי המשמעות שצריכה להגיע למקבלו.

מסקנות

- המאפיינים הלשוניים והרטוריים של הקוראן נחשבים לאתגר מתרגמים הנאבקים להעביר את המשמעות המיועדת של פסוקי הקוראן ועל המתרגם להסתמך על מספר מילונים בערבית ובעברית כדי לקבוע את המשמעות המדויקת של המילים על המתרגם להתייחס גם לפירושים השונים של הקוראן לפירוש נכון של פסוקי הקוראן

- התרבות של אנשי שפת הקולטת שונה בתכלית מהתרבות של אנשי שפת המקור, מה שמקשה למצוא מקבילות מילוניות. מכיוון ששני המילונים אינם סימטריים. המתרגם פונה למספר שינויים במהלך התרגום במגוון דרכים, מה שהופך תרגום מילולי, כלומר תרגום מילה במילה, לבלתי אפשרי. בנוסף, המתרגם מחפש את הדרך הנכונה, המדויקת והחלקה ביותר להביע את המשמעות. לכן, צורת הטקסט המתורגם עשויה להיות שונה לחלוטין מהאזימוט של טקסט המקור גם כאשר המושגים מאוחדים בשתי השפות.

- המתרגם מחויב, לאחר ניתוח טקסט המקור וקביעת משמעותו המדויקת, על ידי שימוש בצורות המילוניות והדקדוקיות בשפה המקבלת, לצקת לתוכו משמעות זו, ללא כל תוספת או חיסור.

המקורות

المراجع العربية

القرآن الكريم

ابن منظور، محمد بن مكرم (ت711هجرية) (1968)، معجم لسان العرب، حرف الالف. دار صادر. بيروت.

المراجع العبرية

אבן שושן, אברהם" (1988) המלון החדש "הוצאת קרית-ספר בע"מירושלים, כרך רביעי.

כנעני, יעקב" (1972) אוצר הלשון העברית לתקופותיה השונות". ירושלים – רמת - גן, כרך יב.

ריבלין, יוסף יואל (1936) תרגום הקוראן

רקנדורה, צבי הרמן (1875) תרגום הקוראן

שגיב, דוד, (1990) מילון עברי - ערבי "מהדורה שלישית, ירושלים ותל-אביב

רובין, אורי (2005) תרגום הקוראן

بعض المصادر ناقصة التفاصيل

المراجع الاجنبية

Baker, M. (2004). The status of equivalence in translation studies: An appraisal. In

Baker, M. (2011). In other words: A coursebook on translation (2nd ed.). London, England:

Routledge.

Ervin, S., & Bower, R. T. (1952). Translation problems in international surveys. The Public Opinion Quarterly, 16, 595-604. doi:10.1086/266421

Jakobson, (2000). On linguistic aspects of translation. In R. A. Brower (Ed.), On translation (pp. 30-39). Cambridge, MA: Harvard University Press.

Landers, Clifford, E. (2001). Literary Translation. Oxford: Oneworld

Newmark, P, A (1988) Textbook of Translation, New York and Londo: Prentice Hall, 1988. A Textbook of Translation, New York and Londo: Prentice Hall.

Nida, E. A., & Taber, C. (1982). The theory and practice of translation (2nd ed.). Leiden, The Netherlands: E.J. Brill.

Munday, J. (2008). Introducing translation studies: Theories and applications (2nd ed.). London, England: Routledge.

Pym, A. (2018). Translation and text transfer. Berlin, Germany: Intercultural Studies Foreign Languages Education Press.

Pickthall, M. (1997) The Meanings of the Glorious Qur'an

Rabin, C. (1958) "The Linguistics of Translation". London.

Larkin Margaret (1988) "The Inimitability of the Qur'an: Two Perspectives. " In Religion and Literature.